

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Problem medzavezniških vojnih dolgov

PO ODKLONITVI ZDRUŽENIH DRŽAV

Svetovna vojna je zapustila med drugim tudi dva velika finančna problema: reparacije in medzavezniške vojne dolge. Reparacije so vojna odškodnina premaganih držav, v prvi vrsti Nemčije, medzavezniški vojni dolgov pa so pa dajatelj zmagovalcev svojim pomočnikom, zlasti Zedinjenim državam Severne Amerike kot glavnemu upniku. Oboje, reparacije in medzavezniški vojni dolgov, znašajo ogromne milijarde v vsaki, tudi najmočnejši valuti računano in bi se moralo odplačevati tako, da bi posledice svetovnega krvoprelitja čutili tudi še tisti rodovi, ki komaj prihajajo, ga torej niso zagrešili in zanj niso odgovorni. Proti tem strašnim finančnim bremenom so se dvignili najprej Nemci. Posrečilo se jim je prepričati zlasti Angleže, Italijane in Amerikance, da brez črtanja reparacij ni obnovitve svetovnega gospodarstva in s tem rešitve sedanje krize. Posebno Washington je vedno in dosledno podpiral Nemčijo in njena prizadevanja po črtanju reparacij.

O umestnosti ali neumestnosti zahtevanja plačevanja reparacij in odplačevanja vojnih dolgov se je v svetovnem tisku, v revijah, knjigah in na raznih konferencah veliko pisalo in govorilo. Zaznamo sta se v glavnem dve stališči: pravo in stvarno. Pravo ne pušča nobenega dvoma, da bi se morale plačati reparacije in da bi se morali poravnati tudi vojni dolgov, stvarno pa postavlja isti problem na problematične osnove. O reparacijah se je veliko pisalo tudi na tem mestu in tudi o vojnih dolgovih, potrebne pa so z ozirom na sedanjo borbo med Evropo in Ameriko še nekatere ugotovitve: V vojnem stanju s centralnimi silami niso bile samo države dolžnice, temveč tudi države upnice, torej tudi ameriške Zružene države. Dočim pa so Francija, Anglija, Italija, Belgija, Srbija itd. žrtvovale poleg svojega premoženja in materiala tudi milijone svojih sinov in so bile njihove pokrajine vsaj deloma opustošene, so Zružene države ameriške prispevale v tem oziru zelo malo. Ameriške čete so bile v primeru z drugimi neznatne, in še to so bili prostovoljci ali najemniki. Njihove žrtve so bile torej nesorazmerno manjše kakor vsake evropske vojujoče se države.

Mimo vsega tega pa moramo pribiti še to, da so Zružene države v svetovni vojni sijajno služile kot vojne dobaviteljce Evrope ter posojevalke denarja. Dasi je torej, kot smo dejali, pravno izven dvoma, da bi morale evropske države poravnati v Ameriki svoje dolge, se stvarno postavlja med obema skupinama isto razmerje kot med vojnim dobijkarjem in skrahiranim vojnim izmozgancem. Zružene države ameriške zahtevajo od gospodarsko in finančno invalidnih evropskih držav striktno izvrševanje obveznosti, istočasno pa jim odrekajo pravico zahtevati od Nemčije reparacije. Glavno so se prav na pritisk Amerike sklenili znani lozanski reparacijski sporazumi, po katerih se zavezniki odrekajo nemških reparacijskih plačil. Sprejeli so to žrtv zato, da bi rešili svetovno gospodarstvo in dvignili mednarodno zaupanje in trgovinsko poslovanje. Obenem so pa tudi popolnoma upravičeno pričakovali, da bo tudi Amerika storila isto in bo vsaj revidirala način in rok odplačevanja anuitet in obresti vojnih dolgov, če jih že ne bo delno ali popolnoma črtala.

Zaradi lozanskega sporazuma je torej ves svet pričakoval, da bo Washington zlasti po Rooseveltovi zmagi popustljiv in bo ustregel notam Anglije, Francije, Belgije ter ostalih držav dolžnic, v katerih so zaprosile zaenkrat za moratorij, odnosno za podaljšanje z lozanskim sporazumom razveljavljenega starega Hooverjevega moratorija in za eventuelno naknadno novo ureditev problema medzavezniških vojnih dolgov. To so pričakovale še tembolj, ker bi si medsebojne vojne dolge odpuštile. Na mesto tega je Washington odgovoril z mrzlim: »Ne! Ta »ne« pa more postati usoden, ker lahko podre trud in uspeh vseh dosedanjih konferenc in sklepov. V nevarnosti je ratifikacija lozanskega reparacijskega sporazuma razorožitvena konferenca, konferenca v Stresi in bodoča svetovna gospodarska konferenca. Ali bo Amerika riskirala vse to in obenem še hujše poslabšanje svetovne gospodarske in finančne krize? Upajmo, da bo vsaj ob 12. uri popustila in rešila človeštvo strašne more in negotove bodočnosti!

Borba med Evropo in Ameriko

GOVOR SENATORJA PATA HARRISONA. DRUGA ANGLEŠKA NOTA BO IZROČENA DREVI STALIŠČE FRANCIJE JE ŠE NEJASNO.

LONDON, 29. novembra. »Times« poročajo iz Washingtona, da je imel demokratski senator Pat Harrison, ki postane bodoči predsednik finančne komisije senata, v radiu velik govor, v katerem je dejal, da bi črtanje medzavezniških vojnih dolgov zvrnilo na rame Zruženih držav vso težo vojnih finančnih bremen. V tem primeru bi bil razdelitveni ključ sledeč: Nemčija 1, Italija 2, Francija 8, USA 39 in Anglija 50%. Iz tega bi sledile posledice, ki se danes sploh še ne dajo pregledati. Položaj Nemčije bi se silno izboljšal, ker bi se iznebila skoro vseh dolgov in ne bi postala samo konkurentinja Amerike, temveč še posebno evropskih držav. Skoraj v enakem ugodnem položaju bi bili tudi Italija in Francija. Ameriška vlada mora zato skrbeti, da bodoče generacije ameriškega naroda ne bodo po nedolžnem obremenjene z dajatvami za kritje vojnih stroškov.

LONDON, 29. novembra. Vsa pozornost političnih in gospodarskih krogov je posvečena vprašanju dne 15. decembra zapadajočih anuitet in obresti vojnih dolgov v Zruženih državah. Člani vlade se ves dan posvetujejo s premijerjem Macdonaldom. Sinoči se je sestala vlada k dveurni seji, po kateri je odšel zakladni minister Chamberlain na dvor, da poroča kralju. Kakor se doznava, je bila

na ministrski seji sestavljena nova nota, ki bo najbrže že drevi odposlana Zruženim državam. Vlada je na podlagi gentlemenškega agreementa, sklenjenega v Lozani, obvestila o vsebini svoje note tudi vlade Francije, Italije in Belgije, omenila pa obenem, da se nikakor ne bi pridružila nobeni skupni evropski fronti, ki bi se snovala proti Zruženim državam. Kakor se na drugi strani doznava, je vlada pripravljena plačati vsoto 65 milijonov dolarjev v zlatu, ne pa v devizah, ker bi to povzročilo omajanje funta. Odgovorev anuitet more ameriška vlada skleniti za dve leti brez odobritve kongresa, zato upajo v Londonu, da bo angleški želji ustregla.

PARIZ, 29. novembra. Francoska vlada se še ni odločila za način odgovora na ameriško stališče glede vojnih dolgov, tako da je še vedno nejasno, ali bo Francija dne 15. decembra svoje obveznosti plačala ali ne. Po diplomatskih razgovorih med Londonom in Parizom so deč bo poslala najbrže tudi Francija Ameriki novo noto, v kateri bo obrazložila vse finančno-politične in ekonomske vzroke, ki govorijo za moratorij in novo ureditev vprašanja. Vlada upa, da si bo s tem pridobila časa tudi napram parlamentu.

Pogodba med Francijo in Rusijo

ZAKLJUČEK DESETLETNIH PRIZADEVANJ. — NOVA POTA EVROPSKE MEDNARODNE POLITIKE. — IZLOČITEV ROMUNIJE.

PARIZ, 29. novembra. Danes bosta francoski ministrski predsednik Herriot in ruski poslanik Dvoglevski podpisala prijateljski pakt o nenapadanju in arbitraži med republiko Francijo in Sovjetsko Rusijo. S tem aktom se zaključijo desetletna prizadevanja obeh držav, da bi se prijateljsko uredili medsebojni odnosi. Enaka pogodba med Poljsko in Sovjetsko Rusijo, ki je bila sklenjena na pobudo in s posredovanjem Francije, je, kakor znano, že podpisana. Izpadla je le pogodba med Sovjetsko Rusijo in Romunijo, ki se je s tem, kakor izgleda, iz-

ločila iz tesnega političnega kroga francoske interesne politike v vzhodni Evropi. Sploh se zdi, da pomeni današnji podpis francosko-ruskega sporazuma začetek nove mednarodne politike v Evropi, ki bi utegnila do temeljev spremeniti sedanje odnose in grupacije. Zdi se, da bo iskala tudi Romunija v zunanji politiki naslednjo docela novo pota.

MOSKVA, 29. novembra. Predsednik glavnega izvršilnega odbora Sovjetske Unije je ratificiral sovjetsko-poljski nenapadalni pakt.

Italijanska samohvala

RIM, 29. novembra. Fašistični tisk skuša razložiti, zakaj se Italija noče pridružiti Angliji, Franciji in drugim evropskim državam, ki so od Amerike zahtevale odgoditev plačila dospelih anuitet vojnih dolgov. Italija vztraja na stališču, da se morajo vojni dolgov regulirati oziroma črtati enako, kakor reparacije. S tem je hotela Italija dokazati, da kljub svojemu siromuškemu položaju ni insolventna, ker so po zaslugi fašizma njene finance urejene tako, da zmagajo največje napore, kakršnih niti približno ne morejo zmagati bogatejše države, ki imaio demokratski režim. »Tribuna« smatra, da sta parlamentarizem in demokracija zakrivila, da se zadnjih 14 let rešitev vsakega mednarodnega vprašanja zavlada in zapleta in da so vse mednarodne konference brezuspešne.

POŽAR V BEOGRAJSKEM GLAVNEM KOLODVORU.

BEOGRAD, 29. novembra. Danes krog pol dveh zjutraj je nastal v podstrešju desnega trakta beogradskega kolodvora iz doslej še neznanih vzro-

kov ogenj, ki se je bliskovito naglo razširil, tako da je stal ves trakt v plamenu. Ker ob tem času promet počiva, je uspelo takoj prihitelim gasilcem lokalizirati požar, ki bi bil sicer utegnil uničiti ves kolodvor. Policija je uvedla strogo preiskavo. Promet ne trpi nikakih ovir.

VATIKAN IN ZDRUŽENE DRŽAVE.

PARIZ, 29. novembra. Iz Rima poročajo, da v vatikanskih krogih odločno zatrjujejo, da bo imel Rooseveltov vojni uspeh za nedvomno posledico skorajšnje imenovanje novega ameriškega poslanika pri Vatikanu. Pri tem se v Vatikanu naglašajo pristrani odnosi, ki obstojajo med Vatikanom in Zruženimi državami že od nekdaj. Vsebinske zadnje papeževe poslanice o gospodarski krizi je bila objavljena tudi v Washingtonu v uradnem poročilu obeh domov ameriškega parlamenta.

UGODNOSTI ZA IZLETNIKE.

SPLIT, 29. novembra. Na podlagi ministrskega odloka imajo tudi še sedaj, v zimskih mesecih decembru, januarju in februarju vsi izletniki, ki prebijejo na Jadranu najmanj 10 dni, pravico na brezplačen povratek do izhodne postaje na vseh progah jugoslovanskih državnih železnic.

Izid belgijskih parlamentarnih volitev

VZROKI PREDČASNIH VOLITEV. — KATOLIČANI ŠE VEDNO NAJMOČNEJŠA STRANKA. — KDO NAJ SEŠTAVI NOVO VLADO?

BRUSELJ, 29. novembra. Parlamentarne volitve so potekle brez večjih incidentov. V Anversu je prišlo do spopada med socialisti in katoličani. Volitve bi morale biti šele v mesecu maju leta 1933., zaradi sklepa liberalne stranke, da prekinejo vsako sodelovanje s katoličani, pa je bil parlament razpuščen pred poldrugim mesecem in so bile volitve zato razpisane pred odrejenim rokom. Liberalci so razdrli koalicio s katoličani, ker Renkinovala vlada zaradi neodločnosti katoličanov ni pravočasno ukrenila vsega potrebnega za saniranje državnih financ. Doslej so imeli v parlamentu katoličani 76, socialisti 70, liberalci 28 in Flamci 13 poslancev. Po belgijskem volilnem zakonu so volitve za vsakogar obvezne, število volilcev pa znaša 2.500.000, med njimi 850.000 žensk. Po volilnem zakonu imajo ženske volilno pravico samo pri občinskih volitvah, dočim morejo pri parlamentarnih volitvah voliti samo one ženske, ki so bile med svetovno vojno iz političnih razlogov obsojene

od nemških okupacijskih oblasti. Po doslej znanih rezultatih so prejeli: katoličani 80, socialisti 75, liberalci 23 in Flamci 8 mandata. Do končnih volitev so bile tudi volitve v senat. Od 159 senatorjev se je volilo ob tej priliki samo 93, dočim bodo ostali izvoljeni iz druge in tretje kategorije. Sodi se, da bo le to prišlo do sporazuma med katoličani in socialisti in da bodo morali novo vlado sestaviti zopet katoličani v koaliciji z liberalci.

SPORAZUM MED POLJSKO IN GDANSKIM.

ŽENEVA, 29. novembra. Poljski zunanji minister Beck je skupno s predsednikom gdanskega senata Ziehmom napravil sporazumno demaršo pri tajništvu Društva narodov glede podaljšanja mandata sedanjega visokega komisarja Društva narodov v Gdanskem Bostingu. Med predstavniki Poljske in Gdanske je prišlo do popolnega sporazuma.

Dnevne vesti

Strašna smrt

V Studencih se je strugar Wiesthaller zaklal s kuhinjskim nožem.

Kot branitelj pokojnega železničarja Josipa Wiesthallerja in zastopnik vdove slednjega, gospe Marije Wiesthallerjeve iz Studencev, Vodnikova ulica 17, Vas vabim, da objavite z ozirom na članek »Večernika« v številki 263 z dne 18. XI. t. l. pod gornjim naslovom v smislu čl. 26 tiskovnega zakona sledeči popravek: »V št. 263 našega lista z dne 18. novembra 1932 smo objavili pod naslovom »Strašna smrt« člančič o tragični smrti pokojnega železničarja Josipa Wiesthallerja. V tem poročilu smo med drugim tudi omenili neresnično vest, da je preiskava, ki se je vodila proti Wiesthallerju radi krvavega dogodka v vinotoču v Razvanju, ugotovila, da je bil Wiesthaller glavni krivec uboja železničarja Jakoba Klemenčiča. Poročilo je nadalje trdilo, da si je pokojni Wiesthaller gnal prav to zelo k srcu, videl pred seboj posledice, ki bi ga doletele, če bi bil obsojen in se je zato rajše sam sodil.

Na željo vdove pokojnega Josipa Wiesthallerja ge. Marije Wiesthallerjeve ter zastopnika pokojnega Wiesthallerja resnici na ljubo ponovno ugotavljamo, da so gornje obdolžitve napram pokojnemu Josipu Wiesthallerju radi uboja pokojnega Jakoba Klemenčiča povsem neresnične. Proti Josipu Wiesthallerju glede Jakoba Klemenčiča po končani preiskavi glede pokojnega Klemenčiča sploh ni bila vložena niti obtožnica, ampak je bil obtožen pokojni Wiesthaller le glede poskoda Franca Kovačiča. Radi uboja Jakoba Klemenčiča pa je bilo uvedeno čisto drugo, povsem ločeno kazensko postopanje in je tudi obtožnica vložena radi tega uboja proti drugemu obtožencu. Pokojnega Josipa Wiesthallerja torej ne zadene radi smrti Jakoba Klemenčiča nobena krivda. Uredništvo »Večernika«. Za Marijo Wiesthallerjevo in pokojnega Josipa Wiesthallerja branitelj: dr. Avg. Reisman.

Prvi december, državni praznik zedinjenja se praznuje v Mariboru na sledeči način: Ob deseti uri dopoldne služba božja v pravoslavni kapeli; ob enajsti uri služba božja v stolnici. Službe božje v stolnici se morajo udeležiti vsi gg. rezervni častniki, ki stanujejo v Mariboru. Obleka svečana s šinjelom in ešarpo.

Vpisovanje prvega decembra. Dne 1. decembra 1932 na praznik proslave državnega zedinjenja se bodo sprejemale dopoldne čestitke v sejni dvorani okrajnega načelstva, soba št. 38 I, kjer bo v ta namen vpisna knjiga.

Iz pazniške službe. Jetniški paznik Ivan Horžen je premeščen iz Maribora k okrožnemu sodišču v Novo mesto. Na njegovo mesto pa pride jetniški paznik France Kupec iz Novega mesta.

Bivši Maistrovi borci, ki bivajo v Mariboru, se vabijo na prijateljski sestanek, ki bo v petek 2. decembra ob 20. uri v dvorani Nabavljalne zadruge na Rotovškem trgu.

Iz društva stanovanjskih najemnikov. Drevi bo ob pol 20. v društvenih prostorih izredna važna seja upravnega odbora. Pridite vsi!

Slovensko obrtno društvo obvešča, da se je spored proslave 1. decembra spremenil v toliko, da ne bo slavnostnega predavanja v Narodnem domu, ampak v dvorani Zadrugne gospodarske banke. — Odbor.

Čevljarska obrtna zadruga v Mariboru poziva vse svoje člane, da se na dan 1. decembra korporativno udeležijo proslave državnega praznika. Točno ob pol 9. uri dopoldne v Narodnem domu slavnostni nagovor, nato pohod v stolno cerkev k sv. maši. Za vaje obvezno, za mojstre dolžnost! — Uprava.

Zborovanje pravoslavnih vernikov. Sinoči je bil v dvorani Narodnega doma veliko zborovanje vernikov pravoslavne cerkve, na katerem je podal cerkveni odbor svoja poročila. Po podanih poročilih se je razvila debata glede zidanja pravoslavne cerkve, o kateri bo mo luži obširnejše poročila.

Zbirajte knjige za obmejne knjižnice!

Podpisana Zveza kulturnih društev v Mariboru je prejela iz več ko 20 obmejnih krajev prošnje za ustanovitev javnih ljudskih knjižnic. Da bo mogla vsaj nekaterim prošnjam ugoditi, prosi vsa šolska vodstva in vse narodno občinstvo po deželi in po mestih, da zbere vse v posameznih hišah odvisne in v to svrhu primerne knjige ter jih dološlje naravnost na naslov Zveze, ali pa jih hrani pri šolskih vodstvih, obenem pa to Zvezi sporoči. Šolska vodstva pa prosimo, naj Zvezo po dopisnici obveste, da bo poslala svojega zaupnika po knjige. — Opozorjamo pa, da pridejo v poštev v prvi vrsti leposlovne knjige (povesti, romani itd.), v drugi vrsti lažji gospodarski, zgodovinski in drugi podobni spisi. Težke znanstvene in statistične knjige so za ta namen samo balast. Prošimo, da se ta akcija izvrši najkasneje do 20. decembra ter se naj do tega termina Zveza o uspehih v posameznih krajih obvesti potom dopisnice. Zveza kulturnih društev, v Mariboru, Cankarjeva ul. št. 1.

Plesni večer Katje Delakove v gledališču bo v petek 2. decembra. Kot smo že poročali, je umetnica nadarjena gojenka Gertrude Krausove, mednarodne priznane velike plesne umetnice. Njeni najbolj znani plesi so Beethovnova »Žalna koračnica«, Blatov »Vihar«, Wolfsohnova »Chusende«, nastopala pa je v veliki koncertni dvorani na Dunaju, v Sophiensäle, v svečani dvorni dvorani, v »Scali« itd. V Ljubljani je nastopila dvakrat na samostojnem večeru v ljubljanski operi, kjer je dosegla neneviden uspeh in soglasno priznanje kritikov. Za mariborski nastop si je izbrala izbran spored. Njen večer zasluži, da noben kulturni človek ne gre brezbrizno mimo njega. Veljajo dramske cene.

Narodna obramba v Studencih priredi na državni praznik 1. decembra zvečer v gostilni ge. Slugove družabni večer s sodelovanjem dramskega odseka in pevskega zbora studenškega Sokola. Začetek ob 19. uri. Narodno zavedni Studenci, podprite delo Narodne obrambe in se udeležite vsi družabnega večera!

Zadruga brivcev in frizerjev obvešča, da bodo brivski in damsko-frizerski lokali v Mariboru in okolici odprti na državni praznik 1. decembra od 7.30 do 12. ure.

Tečaj iz nemščine. Ministrstvo prosvete je dovolilo dvema mariborskima profesorjema, da smeta prirediti nemške jezikovne tečaje. Zamišljena sta dva tečaja, začetniški in nadaljevalni. Interesenti se naj blagovoliijo zglediti v svrhu razgovora 30. novembra ob 18. uri v IV. b razredu klasične gimnazije (pritličje desno).

Velikodušen dar. G. Karl Thoma, lastnik mehanične tvornice svilenih izdelkov v Mariboru, je ob priliki jubileja ustanovitve matične tovarne v Landskronu na Češkoslovaškem daroval Pomožni akciji za siromašne sloje mesta Maribora znesek 10.000 Din, za kar se mu vodstvo Pomožne akcije najtopleje zahvaljuje.

Smučarji! Zimskosportni odsek SPD v Mariboru je izdal vežbalnik »Smučka gimnastika«, obsegajoč 14 vaj. Dobi se v pisarni »Putnik«, Aleksandrova cesta 35.

Tatvina jabolka. Skladiščnik nekega mariborskega skladišča je včeraj opazil, da je zmanjkalo okrog 800 kilogramov jabolka iz zaloge nekega trgovca s sadjem. Tatvine je bil osumljen 29letni delavec France K., ki ga je policija davi aretirala. Pri zaslišanju je priznal, da je odpeljal jabolka pod neko pretvezo iz skladišča in jih prodal za 1008 Din. Za denar si je nabavil čevlje in nekaj obleke, plačal hrano in poravnal tudi neki dolg, tako da so ob aretaciji našli pri njem samo še 50 par. Policija bo Francea izročila sodišču.

Vreme bo še nadalje oblačno, tako nam vsaj prerokujejo vremenariji. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.8 nad ničlo, tlakomer pa pri 15.5 stopinjah 749.1, reduciran na ničlo 747.3. Vлага 94; pretoklo noč je padlo 74 mm padavin; vreme oblačno, mirno in megleno.

Pri lenovosti črevesja, boleznij jeter in žolča, odelosti in protinu, katarju žolodca in črevesja, obolenjih danke, odpravi naravna »Franc Jožefova« grenčica zastajanje v trebušnih organih hitro in brez bolečin. Dolgoletne izkušnje po bolnišničnih uče, da uravna »Franc Jožefova« voda izborna delovanje črevesja. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

PRI TRGANJU V
ZOBEN IN GLAVI
navadno priporočajo
masažo
za masažo
ALGA
Steklenica 14 Din. Oglaš. reg. pod S. Br. 25.892/32

Ali bo tudi petja konec? Naš najslavnejši pevec, Julij Betetto, je medavno rek: Prav resno se bojim, da nas bo nekega dne presenetilo, da je naše lepe slovenske opere — konec. Priznam, da so težki časi. Tudi v Monakovem imajo okoli 60.000 brezposelnih, toda tam gledališče nikoli ni prazno. Narod je toliko vreden, kolikor se ceni. Čim noče svojih kulturnih zavodov podpirati, je to znamenje, da ne čuti več potrebe po njih. In to je duhovna, moralna in ne gospodarska kriza. Prepričan sem, da ljudje denarno še niso tako pri koncu, da bi se morali ogibati kulturnih zavodov. A to se zdaj dogaja. Treba je pa ugotoviti, da imajo ljudje še vedno denar za ogromne količine alkohola, nimajo pa denarja za skromno vstopnino v narodno gledališče. Srce me boli, če se spominjam na predvojne koncerte Glasbene Matice, ki so bili praznik za majhno slovensko predvojno Ljubljano. (Zbori str. 34). Kakor v Ljubljani, tako je seveda tudi pri nas; gojitelji umetne slovenske pesmi, gledališče in razni zbori se resno boje za svoj obstanek, ker jih publika noče podpirati. Kar pišem tu, je gledano z vidika Glasbene Matice. Bili so časi, ko so bili njeni koncerti dogodek za Mariborčane, lani je končala svoje kulturno delo z nepričakovano visokim deficitom. Kaj naj ponudi svojim poslušalcem, da pridejo h koncertu? Otoriji s solisti in orkestrom so dragi in jih društvo brez podpore publike ne prenese. Današnje koncertne prireditve ne vržejo niti toliko, da bi se krili efektivni stroški. Kam bo šlo to? Ali naj čisto opustimo petje ali iščemo cenejši način nastopov, da ne bo konca pevske umetnosti? Glasbena Matica se je odločila zaenkrat za zadnje in si izbrala najcenejši prostor: cerkev, kjer nastopi s svojim prvim letošnjim delom — in še sadove tega bo delila z največjimi mestnimi reveži. To hoče Glasbena Matica v tej krizi, upa pa, da svoje žrtve ne bo doprinesla pred praznimi klopmi. Videlo se bo, če bo v Mariboru sploh še mogoč kak večji slovenski koncert. A.

Brezsrčna mati. Pod tem naslovom smo pred mesecem poročali, da je neka mati odložila leto in pol starega fantička v dobrenjskem gozdu blizu Št. Ilje ter nato izginila brez sledu. Po daljšem poizvedovanju se je končno posrečilo mariborskim orožnikom izslediti brezsrčno mater v osebi 28-letne služkinje Katarine Galovičeve, rodoma iz Hrvaške. Galovičeva se je skrivala v Košakih pri nekem posestniku, kjer so se pretekli četrtek oglašili orožniki in jo aretirali. Pri zaslišanju je izpovedala žalostno zgodbo ter navajala v zagovor svojo usodo, ki jo je privedla tako daleč, da je zavrgla svoje lastno dete. Otroku, ki je bil krščen za Friderika, je dala življenje nekje na Hrvaškem. Ker ji tam ni bilo več obstanka, se je podala z otrokom v Maribor in dobila službo pri nekem posestniku v Košakih, kjer je bila aretirana. Bil pa je posestnik vdovec in mlada nezakonska mati mu je zmešala kri. Razmerje med njima ni ostalo brez posledic. Galovičeva se je čutila mater drugič in se je zato hotela iznebiti prvega otroka. Zanesla ga je v dobrenjski gozd, kjer ga je našel viničar Štraus, ki ga je pobral in odnesel pod svojo streho. Končno besedo v tej žalostni zgodbi bo izreklo sodišče.

Plesne vaje juristov zaradi nastalih zaprek ne bo drevi. Prihodnja vaja bo v četrtek 1. decembra.

Kdor želi Miklavža na dom, naj se oglasi pri gledališki blagajni.

Narodno gledališče

Repertoar.

Torek, 29. novembra ob 20. uri »Gospa ministrovka«. Red A.
Sreda, 30. novembra ob 20. uri »Boccaccio«. Red B.
Četrtek, 1. decembra ob 15. uri »Friderika«. Ob 20. uri »Za narodov blagor«. Slavnostna predstava. Znižane cene. Zadnjič.
Petek, 2. decembra ob 20. uri »Plesni večer Katje Delakove«. Dramske cene.

Mariborsko gledališče. Suppejeva klasična opereta »Boccaccio«, eno najbolj popularnih del klasične muzike, se poje v sredo 30. t. m. za red B. — Na državni praznik zedinjenja, v četrtek 1. decembra bosta v gledališču dve predstavi. Popoldne ob 15. uri se uprizar pri-vlačna opereta »Friderika«. Zvečer ob 20. uri slavnostna predstava, Cankarjeva satirična komedija »Za narodov blagor«. To delo je ob začetku letošnje sezone izvrstno uspelo. To bo obenem poslednja uprizoritev in veljajo znižane cene. Drama pripravlja kot naslednjo novost Ostrovskega dramo »Nevlita«, ki je eno najbolj tipičnih del ruske dramske literature. Režira J. Kovič.

Fr. pl. Suppè: Boccaccio

Po več ko desetih letih je segla naša gledališka uprava zopet po Suppejevi klasični opereti »Boccaccio«. Libreto, ki sta ga napisala Zoli in Genée, obravnava storijo iz »Dekameron« in se zato giblje v dobi okoli l. 1300. Današnji libretisti bi ga obdelali morda drugače, a gotovo ne bolj živahno. Komponist Suppè pa je ustvaril opereti operno glasbo, resno, visoko stremečo, kar dokazuje zlasti ouvertura in sploh vsa orkestralna obdelava, da ne omenjamo zborov, solov, duetov, tercetov itd. Vse to zagotavlja »Boccacciu« trajen uspeh.

Delo ni lahko ne za režiserja ne za dirigenta. Gospodu Bachmannu, ki je opereto zrežiral kot gost, je uspelo ustvariti res živahno in harmonično zaokroženo predstavo, in to je zaenkrat vsaj zadosti. Nekatere podrobnosti bi pa mogle biti tudi drugačne, boljše. Dirigent gosp. Herzog je sijajno zmagal ogromni glasbeni material, orkester, zbor in sole. Dali so kar so mogli. Tudi inscenacija je bila za naše razmere sprejemljiva, vsekakor pa dosti okusnejša ko pred 10 leti.

Naslovno ulogo je odpela in odigrala naša primadona gđc. Udovičeva z znano živahnostjo in polnoglasnostjo. Gđc. Barbičeva je bila srčkana princesa Fiametta, se pa v prvi polovici ni mogla pevsko živeti v stvar. V drugi polovici je pela znatno bolje. Ga. Savinova je, kakor navadno vedno, srečno rešila naloge, ki jih ji je stavila brivčevka Beatrice. Ga. Gorinškova je v Isabelli pokazala lep glas, ga. Zakrajškova v kramarjevi Peronelli pa velik humor. Deklo Filippo je odpravila gđc. Starčeva.

Med moškimi ulogami sta najboljša sodar Loteringhi g. Sancina in kramar Lambertuccio g. Pavla Koviča. G. Sancin ni uloge samo pel, temveč tudi igral; to je doslej njegov največji igralski uspeh. G. Kovič je bil močan v svoji pristni komiki, samo v svoji ekstemporalni kupletistiki je šel predaleč in mu svetujemo, da opusti neestetične opol-znosti. G. Grom kot princ Pietro, g. Rasberger kot brivec Scalza in g. Gorinšek kot kolporter so bili igralsko dosti boljši ko pevsko. Debutiral je g. Friderik Lipnik kot Leonetto. Poznala se mu je še začetniška negotovost, zato je prava sodba zaenkrat nemogoča. Naj poizkusi še v kateri ulogi! Gosp. Skrbinšek je odigral neznanca in berača Checco, zlasti drugega zelo dobro. Ostale vloge so odigrali: g. Furijan majordoma, g. Tovornik Riciarda in g. Blaž Fresca.

V celoti je torej »Boccaccio« precej uspela predstava, zlasti pa so posrečeni nekateri prizori. Obisk je bil pri premieri in prvi repizi zelo dober.

Danes
! SVENGALI!
Velika **Torek**
kavarna

Sokolsko delo v Mariboru od osvobojenja do danes

K PROSLAVI PETINDVAJSETLETNICE SOKOLSKEGA DRUŠTVA.

Prišla je svetovna vojna. Štiri leta in pol je sokolsko delo počivalo... Pričelo se je novo trpljenje. Na obzorju je v krvi in dimu rdela zarja osvobojenja, ki so jo nekateri gledali skozi zamrežena okna... Zapiskov o teh dneh in bojih pa ni. Izgubili so se. Le žive priče vedo povedati vsaka svojo zgodovino.

Prva povojna seja mariborskega Sokola je bila na Novega leta dan 1. 1919. Stari sokolski borci, kolikor jih ni pobrala svetovna morija, so prilezli iz vseh krajev v staro sokolsko gnezdo v Narodni dom. Na občnem zboru 11. januarja je bil izvoljen za starosta dr. Serbec. Novi odbor je čakalo veliko delo. Uredil je najprej društvene razmere in navezal zopet stike z vsemi okoliškimi društvi ter pripravil tla za nove edinice. Društvo je dobilo telovadne prostore v šolskih telovadnicah in je ob letu šlo že 399 članov, 126 članic, 905 naraščaj in dece, skupno torej 1431, od katerih jih je telovadilo 1030. Važen je bil izredni občni zbor 20. junija. Ob tej priliki sta bila izvoljena za častna člana dr. Rosina in dr. Pivko, ki se je po svojem povratku zopet z vso verno poprijel sokolskega dela.

Na občnem zboru 10. januarja l. 1920. se je odbor razširil. Osnovale se je kulturni prosvetni odsek in je bil za prvega predsednika izvoljen dr. Maks Kovačič. Vaditeljski zbor je imel polne roke dela. Vaditelji so vadili tudi macedonski batalion v meljski vojašnici, ustanovil se je jezdni odsek in organiziral se je ženski vaditeljski zbor. Pomagal je Sokol pri ustanovitvah društev v Framu in na Muhi. Disciplinirano in častno je nastopil ob priliki obiska regenta Aleksandra 29. junija. Bilo je v kroju 52 članov in 42 članic. Velikostna manifestacija sokolske misli v Mariboru pa je bil l. pokrajinski zlet sokolske zveze, katerega se je udeležilo v kroju 68 članov, 48 članic, 38 jezdec in 70 naraščajnikov.

Ko je leta 1921. odklonil načelnik Emanlich, ki je od ustanovitve uspešno delal v telovadnici in povsod, ponovno izvolitev, je prevzel njegovo mesto Julče Novak. Za načelnico pa je bila izvoljena Holčeva. Na predlog Ivana Lavrenčiča se je osnoval tudi poseben odbor, ki je skrbel za sokolski naraščaj, ki je pod njegovim vodstvom žel že v prvem letu tepe in vidne uspehe. Organiziral je 23 odsekov in zbral nad 900 naraščajnikov, naraščajnic in dece. Leto je bilo zelo plodono. Sokol je navezal tesne stike z vojaštvom in je pristopil k Sokolu korporativno ves častniški zbor domačega pehotnega polka. Vaditeljski zbor pa je prevzel telovadbo pri vojaštvu po sokolskem sistemu. Sokolsko misel je uspešno propagiral zlasti jezdni odsek in je bilo ustanovljenih v tem letu več sokolskih odsekov v bližnji in daljni mariborski okolici. V septembru je Julče Novak odklonil načelniško mesto, ki ga je prevzel načelnik Marčan.

Na vsesokolskem zletu v Ljubljani leta 1922. je doseglo društvo presenetljive uspehe. V nižjem oddelku je dosegel Zmago Hren prvo mesto, župna vrsta tretje, vrsta članic prvo, nižji oddelk članic pa drugo mesto. Osnovale se je v tem letu tudi odsek za zgradbo Sokolskega doma in godbeni odsek. Tudi je pričel Sokol prirejati lutkovne predstave za sokolsko dečo.

Huda nesreča je zadela mariborskega Sokola, ko je 20. septembra 1923. iztrgala smrt iz njegovih vrst starosta dr. Vladimirja Serbca. Z njim je društvo izgubilo nevstrašnega borca za sokolsko idejo. Njegov spomin bo enako častno ohranjen vsem potomcem. Do občnega zbora, ki je bil 13. januarja l. 1924., je vodil društvo podstarosta dr. Boštjančič. Na tem občnem zboru pa je bil izvoljen za starosta dr. Toplak, za načelnika Naglič, a za načelnico Nabergojeva. V društvu je zagorel ogenj in delo je rodilo nove uspehe. Mladinski odsek je priredil 23. marca akademijo, ki je sijajno uspela. Nad vse svečano je društvo proslavilo 1. junija 10letnico razviti društvene prapora. Zbrali so se stari borci ob spominu na težke pretekle dni.

Na občnem zboru leta 1925. je bil izvoljen za starosta zopet dr. Boštjančič, ki vodi društvo še danes. Podstaroste so bili v zadnjih letih Lenard, Majer in Bureš. Tehnični odbor je vodil do leta 1926. načelnik Marčan. Od tega leta do danes ga vodi za člane Dekleva, za članice pa Nabergojeva. Leta 1926. je dobilo društvo lastno letno telovadišče.

Ko praznuje društvo Sokol matice ob stoletnici Tyrševega rojstva svoj srebrni jubilej in ko smo v bežnih obrisih opisali četrtoletno njegovo uspešno delovanje, naj izrečemo na tem mestu vsem, ki so pred 25 leti nevstrašno in z mladeniško odločnostjo krenili na sokolsko pot in šli v boj za sokolsko idejo, vse priznanje. Seme sokolskega evangelija, ki so ga zasejali, je šlo bohotno v klasje, kar je in bo njihova zasluga. Ko so pred 25. leti ustanavljali Sokola, so imeli pred seboj jasno načrtano pot in bilo je potrebno veliko dela in truda, preden so vzgojili pripadnike v ideologiji. Niso se ustrašili ne groženj ne dejanskih napadov, šli so preko vseh ovir, preko polen, ki so jim jih metali pod noge. S svojo živahnostjo, vztrajnostjo in odločnostjo so vžigali ogenj pri vseh sosednjih društvih in poživali delavnost. Storili so vse tudi v sokolski župi ter imeli vedno v srcu Fügnerjev izrek: »Ne koristiti, ne slave!«

Zato želimo Sokolskemu društvu Matice, naj bo tudi v bodoče, ko stopa v drugo četrtno stoletje, prava in skrbna mati, ki naj vodi svoje krepke čete članov, članic, naraščaj in dece naprej po načrtani poti, naprej za sokolskim praporom, in naj nam rodi še nadalje takih Sokolov, kakor so bili njeni ustanovitelji! — Zdravo!

Zgodbe grešnikov pred sodnim stolom

Pred okrožnim sodiščem se je moral te dni zagovarjati 18letni Anton G. iz Poljčan zaradi poverbe. Obtožnica mu je očitala, da je kot trgovski pomočnik na škodo svojega delodajalca trgovca Franca Drogenika v Poljčanah v času od januarja do začetka julija l. 1932. poveril 18.662 Din., ki so mu jih zaupale razne stranke iz slovenjebistriškega, konjiškega in rogaškega okraja za njegovega gospodarja. Obtoženi Anton G. je stopil l. novembra l. 1931. v službo pri Drogeniku, ki ga je uporabljal kot trgovskega pomočnika, nekaj dni v tednu pa tudi kot trgovskega potnika za nabiranje naročil spekerijskega blaga in tudi za inkaso. Spočetka je G. redno izročal inkaso svojemu gospodarju, v mesecu januarju t.l. pa si je začel pridrževati inkasirane zneske bodisi v celoti bodisi v delnih zneskih in jih uporabljati po svoje. Pri razpravi je G. priznal svoje grehe in bil obsojen na 1 leto strogega zapor.

Nato sta se morala zagovarjati 32letni France Skelo in 49letni Martin Trol iz Plajnskega pri Sv. Bolfenku v Halozah, ker sta 27. avgusta t. l. ovirala župana občine Sv. Bolfenk, ki bi po nalogu okrajnega glavarstva v Ptuj moral izvršiti javno dražbo pri obtožencu Francu Skeli. Kritičnega dne se je podal župan Žunkovič z orožniško asistenco na Skelov dom v Plajnskem. Ko je pa Skela zagledal uradne organe, je zbežal k Trolu in ga pripeljal na svoj dom. Oba sta zatrjevala, da je živina last Trola in se sklicevala na neko fingirano pogodbo, s katero naj bi jo bil Trol kupil od Skela. Med prekanjem z uradnimi organi sta se obtožena oborožila tudi z gnojnimi vilami, stopila v živinski hlev ter zaprla vrata za seboj. Ko so orožniki odprli vrata, sta se postavila obtožena pred živino ter zapretila, da bosta namlatila vsakogar, ki bi hotel v hlev. Župan, ki ni hotel s silo nastopiti, je zato opustil uradni posel. Pri obravnavi sta oba obtožena skesano priznala dejanje in se zagovarjala, da sta hotela le prestrašiti uradne organe in s tem preprečiti odgon in prodajo živine. Skelo je drugi dan tudi poravnal svoj dolg 200 Din., ki bi jih moral plačati kot kazen za prepovedano nošenje orožja. Za »strašenje« pa sta bila obsojena vsak na mesec dni strogega zapor.

Kot tretji par sta stopila pred sodnika mlada in postavna kmečka fanta 22letni Jožef Horvat in 21letni Štefan Knaus, oba iz Poljane, obtožena krivega pričevanja. V kazenski stvari zoper Štefana Knausa pri sodišču v Dolnji Lendavi je Knaus trdil, da ga je neki Štefan Horjan udaril in sunil v trebuh. Horjan je to odločno zanikal. Knaus pa si je pripeljal s seboj na sodišče pričo, sedaj obtoženega Horvata, ki je prvotno izpovedal, da je videl, da je Horjan Knausu »pošuknil« v trebuh. Ko je sodnik predložil Horvatu, da njegova trditev ne bo odgovarjala resnici, ker je vendar stal za hišo, je Hor-

Kako se obdrži ondulacija!
Gotovo ste bili že večkrat razočarani, ker vaša frizura ni dolgo držala. To je posledica učinkov alkalij, ki z vsakim sredstvom za umivanje glave in las pridejo v las, da jih očitno masti in ne more. Če pa nevtralizirate po pranju las z izpiranjem s sredstvom »Haarglanz«, bodo lasje zaradi krepitve učinkovitosti tega sredstva dalje časa obdržali svojo obliko in postali bodo odporni, zdravi in lepi. »Haarglanz« je priložen vsakemu zavojčku »Črne Zvez«.

vat prekal svojo izjavo in povedal, da ni ničesar videl in ga je le Knaus nagovarjal h krivemu pričanju. Horvat je to tudi pri razpravi odkritosrčno priznal. Knaus pa je nasprotno zatrjeval, da ni nagovarjal Horvata h krivemu pričevanju, temveč mu je le rekel, naj gre za pričo, če o stvari kaj ve. Toda sodnik, ki je bil drugačnega mnenja, je obsodil Knausa na 6 mesecev strogega zapor in izgubo častnih državljskih pravic za dobo 3 let, Horvata pa na 3 mesecev strogega zapor, pogojno za 3 leta.

Sokolstvo Članstvu Sokola Maribor matica!

V sredo 30. novembra in v četrtek 1. decembra slavi naše društvo 25letnico obstoja. Iz skromnega drevesca, »Mariborskega Sokola«, ki so ga pred 25 leti zasadili navdušeni mariborski narodnjaki, je zrastle s trudom in z veseljem gojeno močno drevo, ki je dalo obilo sadu v prid domovine in dalo življenje še drugim vrstnikom v našem Mariboru in okolici. Na tisoče mladine je šlo skozi njegove vrste, krepčilo si dušo in telo na večnomladem viru sokolskega idealizma, Slavino jubilej, da se spominimo ob tem mejniku vseh, ki so se v teh dolgih letih žrtvovali za napredek društva, mnogih bratov in sester, ki so odšli od nas v večnost ali na razne kraje široke domovine, obenem pa, da se v bratskem krogu navdušimo za novo delo. Naj združi ta obletnica predvojni Maribor in mlado mariborsko generacijo v eni misli in želji: da posveti vse svoje sile še lepšemu napredku društva, da bodo njegovi uspehi mestu v ponos in pripadnost k Sokolu Maribor-matici vsakomur v čast. Zato Vas, bratje in sestre, pozivamo vse, da se udeležite slavnostnih prireditev, telovadne akademije, družabnega sestanka in jubilejne proslave. Zdravo! Uprava sokolskega društva Maribor-matica.

Sokol Tezno. Vsem bratom in sestram! Cenjenim občanom! Pojutrišnjem praznujemo praznik našega osvobojenja in narodnega zedinjenja. Na predvečer praznika ob 7. uri zvečer priredi Sokol bakljado z godbo na čelu. Po bakljadi pa bo v šoli na Tezno proslava s sledečim sporedom: Slavnostni govor staroste o pomenu proslave, deklaracije in zaprisege novega članstva. Pridite vsi! Naš klic velja vsem bratom, sestram, naraščaju in deci, vsemu občini.

Jože Kostanjevec:

Nekdaj in danes

Pankracij je ležal vznak na svislih, z rokami podloženimi pod glavo. V vaškem zvoniku je že odbila polnoč, počasi nego pavadno so odbrneli udarci ure in se izgubili za hišo, za vasjo, v gozdu. Skoz strešno lino je sijal mesec Pankraciju karavnost v obraz. Trde, ostro zarezane črte so temnele okoli stisnjenih čeljusti in se vlekle prav gor pod oči ter krožile na senca in pod kratke, črne, ščetinaste lase. Drobne oči so strinjele izpod nizkega čela, se svetile in temele, kakor je mesec bolj ali manj sijal skozi redko vejave ogoljene stare hrčke na dvorišču. Pomežiknile so včasite oči, za čelom se je tačas utrnila nerodna in neuspešna misel. In mnogo je bilo novej te nerodnih in neuspešnih misli, podobne so druga drugo, rodile so se ena iz druge. Bila je namreč zadnja noč, ki jo je imel prespati Pankracij pod krovom Cvetanove hiše. Zadnja noč, ker že proti jutru je bilo treba oditi v mesto in potem bogvekam. Da odide, to je gotovo, ali se še kdaj vrne, kdo bi vedel? Poklicali so ga pod orožje, zgodilo se je nenadno ka-

kor je pred tednom nenadno in skoro iz jasnega treščilo v staro češnjo na Cvetanovem vrtu. Tam gori ne kličejo nenadno zastoni in vse po vrsti, to je vedel Pankracij dobro in potrjati so mu hrupni glasovi na vasi, kličeči izza vsakega oga, da pojdejo na vojsko fantje in mošje, kolikor jih je kdaj nosilo vojaško suknjo. Med njimi je bil tudi on, hlapec Cvetanov. Ni mu bilo hudo, ker je bil vpoklican, a vendar je nocoj bdel, spanec ni hotel na njegove oči, vse borbno življenje, kar ga je imel za seboj, je stopalo mimo njega kakor romarska procesija na Brezje. Počasi je stopalo, tu intam se je dvignila pest nad njegovo glavo, težka in trda, v presledkih je udarilo železno kladivo na hrbet, da se je skrčil in zvil, le redkokdaj se je prikradel solnčni žarek na njegovo temo. Od kar se je spominjal, je bil pri Cvetanovih, izprva pastir in hlapec, po dovršeni vojaški dolžnosti hlapec. Odkod ga je prinesla mati, ki je umrla prav na teh svislih pred petindvajsetimi leti. Bilo mu je tistikrat dve leti kakor so mu povedali Cvetanovi. Ker ni bilo pri materi nobenih papirjev, ki bi izkazali njegove pravice, ga je prevzela v oskrbo občina ter ga izročila Cvetanu. Toliko so

pa vendar vedeli vsi, da je prišel na svet brez potrebe in samo v trpljenje in bridkost svoji materi, izkratka, da je nezakonski otrok. In kot takšen je nosil pečat na svojem čelu in koder je hodil vse posledice tega znamenja. V šoli so se ga izogibali součenci, na paši so ga pretepali tovariši, pozneje ni smel vasovati s svojimi sovrstniki. Tako je hodil sam samcat svojo pot, se je zakrnil in sčasoma so ga imeli za molččega bebca, ki mu ni treba dati niti dobre niti slabe besede. Vesel ga je pa bil Cvetan, zakaj delal je za dva in vedno molčč ter je bil zvest in pošten kakor zlata tehtnica. In zraven je bil zadovoljen z vsako hrano in, kar je bilo Cvetanu nad vse ljubo, mu ni bilo treba ničesar plačati. Zato mu je pa bilo hudo, ko so Pankracija potrdili k vojakom. Pri odhodu mu je stisnil v roko cel goldinar in mu je rekel: »Rad sem te imel vedno, Pankracij, in vsi moji, zato mi je hudo po tebi. Kadar te zopet izpušče, ne išči doma drugod, vrni se k nam!« Pankracij se je zaradi tolike dobrote razjokal, solze, debele kakor lešniki, so padale na leseno mizo v hiši, kjer je stal v slovo polič vina. Odšel je in se ni zglasil dolga tri leta ne osebno, ne s pismom, niti o največjih praznikih.

Čez tri leta pa, jeseni, ko so Cvetanovi vprav spravljali krompir s prostorihi in rodovitnih njiv, se je zglasil. Popoldne, ko je sijalo jesensko sonce z največjo radostjo na napolnjene Cvetanove koše, se je hipoma pojavil za vasjo na Osojnikih in se ustavil pred iznenadenim Cvetanom. »Tukaj sem zopet, gospodar,« je dejal in se sklonil nad razorano brazdo. Takoj je začel nakladati krompir v jerbare in nečke in ga stresati v novo pripravljeni voz. Kakor bi bil ves čas pri njih, kakor bi ne bil odšel nikamor in bi ne bila med njegovim prihodom in odhodom minula dolga tri leta. »Kaj si delal ta leta, Pankracij?« ga je vprašal Cvetan, ki ni vedel od osuplosti, kaj naj bi rekel. »Vojak sem bil,« je odgovoril Pankracij na kratko in delal dalje. Njegovi široki hrbet se je krivil in vpogibal, njegove razvite mišice na rokah so rjavale izpod zaviranih rokavov. In delal je zopet za dva. Tedaj je pa Cvetan izpregledal in od tistikrat je dobival Pankracij po pet goldinarjev na mesec in mu je bilo izročeno nekako nadzorstvo nad drugimi delavci...

(Konec prihodnjic)

stvu brez izjeme. Dvignite se vsi z vsem, kar je v vas najlepšega in najplemenitejšega, dvignite se na ta naš praznik z zavestjo, da smo bili, smo in ostanemo sinovi in hčere ene domovine, da smo bili in ostanemo vsi bratje in sestre! Občani, okrasite na praznik hiše z narodnimi zastavami!

Sokolsko društvo Maribor II, Pobrežje poziva svoje članstvo in somišljenike, da se udeležijo 1. decembra proslave zedinjenja, ki bo ob 15. uri v dvorani brata Renčija. Po proslavi bo zaobljuba novega članstva. Vstop prost. — Ob enem poziva svoje članstvo, da se udeležijo proslave 25letnega delovanja bratrskega društva Maribor-matica 30. novembra in 1. decembra. Zdravo!

Iz Sokolskega društva Maribor III. Sokol Maribor III. proslavi praznik zedinjenja v četrtek 1. decembra ob 15. uri v društveni telovadnici ženskega učiteljskega z zelo pestrim sporedom. Udeležba za članstvo je strogo obvezna. — V nedeljo 4. decembra popoldne ob 15. uri pa obišče deco sv. Miklavž v 6. razredu krčevinske šole. Starši naj oddajo darila najkasneje do petka zvečer pri podstarosti Franju Cvetku, upravitelju krčevinske šole.

Sokolsko društvo Studenci priredi svečano proslavo narodnega zedinjenja v soboto 3. decembra v dvorani Sokolskega doma s telovadno akademijo. Pred akademijo bo zaobljuba novega članstva in razdelitev diplom društvenih lahkoatletskih tekem. Na akademiji nastopijo vsi oddelki z izbranimi točkami. Sokoli in prijatelji Sokola vjudno vabljeni! — Zdravo!

Sport

Tek »Osvobojenja«. Prijave za tek se sprejemajo samo do jutri 30. t. m. ob 20. uri, na kar se opozarjajo vsi tekači. Pozneje se prijave ne bodo več sprejemale. Sodelujoče klube prosimo, da dajo prireditelju na razpolago vsak po 4 starejše reditelje. Jurija se zbere ob pol 11. uri na igrišču v Ljudskem vrtu. Start točno ob 11. uri. Razdelitev daril bo 1. decembra ob 15. v Aljaževi sobi hotela »Orel«. Prijave za tek sprejema samo Danilo Vahtar, Gosposka ul. 37., prijave drugod se ne bodo upoštevale. Spremljanje kolesarjev na progi ni dovoljeno. Sledila bi diskvalifikacija. Cenjeno občinstvo se naproša, da pomaga rediteljem pri izvrševanju službe, posebno, ker bo udeležba zelo velika, ter da se tako preprečijo morebitni nepotrební zadržki, ki bi škodovali tekmovalcem. Lahkoatletski odsek ISSK Maribora.

ISSK Maribor:SK Železničar. Na državni praznik 1. decembra bosta ISSK Maribor in SK Železničar odigrala prijateljsko tekmo, ki bo ob 14.15 na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu.

ISSK Maribor, lahkoatletski odsek. Prosimo vse atlete, da se čimprej prijavijo za tek »Osvobojenja«. Drese preskr-

bi g. Perin. — Sledeče gg. prosimo, da so točno ob pol 11. uri na igrišču v Ljudskem vrtu: Bergant, prof. Cestnik, Fišer, Perin, Smerdelj, Rak, Kramberger in Vahtar. — Načelstvo.

Terminl za tekmovanje državnega prvenstva I. 1933. so bili določeni na občnem zboru plavalne zveze, in sicer: 5. in 6. avgusta juniorsko prvenstvo v plavanju in waterpolu v Splitu, 11. 12. in 13. avgusta seniorsko prvenstvo v plavanju in waterpolu v Beogradu; 19. in 20. avgusta juniorsko in seniorsko prvenstvo v skokih v Karlovcu.

Smuk Sv. Areh—Ruše — 20 minut. Agilna Podravska podružnica SPD v Rušah je v prospeh zimskega sporta na Pohorju priredila popolnoma novo smučarsko pot od Ruške koče v Ruše. Ta pot je izpeljana, ognivši se vseh pohorskih kolovozov, cest in potov, preko Glazute na Apnico, dalje čez Čandrove travnike in preko Žampe v Ruše. Kjer je bilo potrebno, se je gozd izsekala. K tej novi poti je treba Podravske podružnici SPD samo čestitati in bo ž njo Pohorje smučarstvu še bolj odprto. — Otvoritvena tekma na progi Ruška koča—Ruše za prehodni Ruški pokal bo nudila vsakemu smučarju najlepši užitek in najugodnejšo smuko iz višine 1300 m na kolo-dvor Ruše.

Občni zbor Mariborske kolesarske podzveze.

V dvorani hotela »Zamorec« je bil v nedeljo dopoldne redni letni občni zbor Mariborske kolesarske podzveze. Za občni zbor je bilo med kolesarji veliko zanimanje, kar dokazuje tudi mnogoštevilna udeležba. Občni zbor je otvoril in vodil mnogoletni zaslužni predsednik g.

Ivan Kvas. Uvodoma je pozdravil navzoče in podal nato izčrpno poročilo. Spominjal se je tudi tekom poslovnega leta umrlih kolesarjev, ki so jih navzoči počastili s trikratnim »Slava«. Po poročilih posameznih funkcionarjev so sledile volitve. Razvila se je živahna debata, ker so zastopniki »Edelweissa« izjavili, da imajo od vodstva svojega kluba navodilo, da ne smejo v podzvezi prevzeti nobene funkcije ter sploh ne bodo sodelovali v podzvezi. Na predlog »Edelweissa« je bila naposled tudi odvzeta kolesarskemu klubu »Zvončku« iz Ptuj glasovalna pravica. Večina delegatov je nato predlagala za predsednika g. Ivana Kvasa, ki je pa vsako kandidacijo odklanjal, ker je preobremenjen z delom in tudi njegovo zdravje ne dopušča, da bi se temeljito posvetil sportnemu delu. Občni zbor mu je nato ponovno izrazil priznanje za uspešno delo v kolesarskem sportu in ga naprosil, naj čez leto dni zopet prevzame vodstvo podzveze. — Izvoljena je bila nato naslednja nova uprava: predsednik: Franjo Jaki (Perun); podpredsednik: Mirko Fajš (Klub slovenskih kolesarjev, Celje), tajnik: Marko Markovič (Perun), blagajnik: Anton Hlebš (Perun), tehnični referent: Valentin Šibenik (Perun); odborniki: Franjo Kumerč (Perun, Tezno), Oton Črepinko (Perun) in Avgust Šumer (Klub slovenskih kolesarjev, Celje). Nadzorni odbor: Franc Motoh (Perun), Anton Močivnik (Perun). Za delegata pri glavni skupščini zveze v Zagrebu sta bila pa izvoljena gg. Anton Hlebš in Mirko Fajš.

Prihodnji plavalni dvomatch Avstrija: Jugoslavija bo 10. septembra 1933. Kje bo tekmovanje, bo odločila naša plavalna zveza prihodnje leto, najbrže pa v Ljubljani ali v Mariboru.

„Prelep je ta soldaški stan . . .“

Avstrija sme, kakor Nemčija, vzdrževati samo številčno omejeno najemniško vojsko za notranjo obrambo. Vojaki služijo 6 let in se stopnjema izmenjujejo vsako leto. Letos je bil naval mladeničev, ki bi radi postali vojaki, silno velik. Za vsako mesto se jih je potegovalo najmanj sto. Slika kaže naval kandidatov k vходу v vojašnico, kjer so bili nabori.

Strašna galerija odsekanih glav

Najoriginalnejši muzej na svetu.

V Parizu imajo najoriginalnejši muzej na svetu, »galerijo odsekanih glav«, kakor mu je določen uraden naslov. Na žalost antropologov in kriminologov pa je ta galerija odsekanih glav v zadnjih petdesetih letih močno zanemarljena. Zbirka se ni sistematično izpopolnjevala, zaradi česar se je nedavno v francoskem prestolniškem tisku pojavila glasna kampanja, ki zahteva, da se muzej preuredi in izpopolni, kolikor je le mogoče.

V galeriji odsekanih glav so zbrane v steklenih vitrinah lobanje vseh slovitih zločincev iz prve polovice preteklega stoletja, ki so končali svoje zločinsko življenje pod ostrino giljotine. Dve velikosti stekleni vitrini sta napolnjeni z njihovimi odsekanimi glavami.

Izraz njihovega obraza je razodeval njihovo duševno razpoloženje v času, ko jim je bridka ostrina giljotine ločila glavo od telesa. Danes se sicer res ne da več spoznati, kdo izmed njih je umrl in na kakšen način, kdo pa s strahom v srcu. Vse te odsekane glave leže negibno in mirno v steklenih vitrinah. Vendar pa je zabeleženo v spisih o izvršitvi smrtnih obsodb, kako je kdo umiral in umrl.

Med drugimi so v grozni zbirki tudi lobanje Voirina, Benciata in drugih znanih zločincev iz preteklega stoletja, o katerih se je mnogo pisalo in govorilo v tedanji dobi. Benciat je bil obsojen na smrt, ker je s pomočjo Josipa Formageja ubil lastno mater, nato pa zadavil še svojega zločinskega pomagača. Umrl je v silnem strahu in grozi pred giljotino. »Nikar me ne končajte, nikar me ne končajte!« je tulil, dokler mu ni ostrina sekire presekala nadaljnega kričanja in javkanja.

V drugi stekleni vitrini je glava italijanskega anarhista Fieschija, ki je izvršil atentat na kralja Ludovika Filipa. Stopajoč na morišče, je Fieschi izjavil, da podarja svojo glavo galeriji odsekanih glav, kjer naj jo razstavijo. Ta njegova zadnja želja pa je bila le delno uslišana, ker si razstavljene glave ne more ogledovati širše občinstvo, ki ima še dandanes prepovedan vstop v galerijo odsekanih glav.

V isti vitrini vidimo tudi glavo Magdalene Albertove, ki je s sekiro umorila svojo mater, svoji dve sestri in svoja dva brata. Poleg nje je glava očetomornilca Boutillierja. Splošno so v teh vitrinah shranjene odsekane glave vseh zločincev, ki so živeli in zadostili pravici v prvih petdesetih letih preteklega stoletja. Ker pa se je shranjevanje odsekanih zločinskih glav, kakor smo že navedli poprej, v zadnjih desetletjih popolnoma opustilo in zanemarljivo, zdaj javnost, v prvi znanstvena, zahteva, da se nadaljuje to tradicionalno zbiranje, ker bi taka urejena zbirka izborna služila antropologom in kriminologom v njihovem proučevanju odsekanih zločinskih glav.

Otvoritev gostilne.

Dne 1. decembra t. l. otvorim v re-novirani dalmatinski kleti, Mesarska ulica 5 gostilno. Točila bom najboljša dalmatinska in domača vina. Za obilen obisk se priporoča Jakin. 3959

Oddam takoj sobo,

lepo opremljeno in strogo separirano. Istotam se sprejme starejša inteligentna gospodična ali gospa kot sostanovalka. Vprašati Engler, Trubarjeva 5. 3964

Kupim hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov proti takojšnjemu plačilu, na željo tudi zamenjam. Ponudbe na upravnishvo lista pod šifro 101. 3968

Opremljeno sobo

oddam. Frankopanova ul. 14/I. 3966

Lepo, zračno, opremljeno sobo

takoj oddam. Vprašati v upravi »Večernika«. 3963

Mansardno stanovanje

soba, kuhinja, predstoba in soba s posebnim vhom) oddam. Betnavska cesta 39. 3945

Iščem k otroku

v Bjelovaru boljše dekle, sprejemem le tako, ki je bila že pri otrocih. Vprašati pri Braća Klein, Zagreb, Jelačićev trg št. 3. 3967

Zarnice
lostence
likalnike
kuhinske aparate
izolirne žice
motorje
elektromaterijal
zvonce
telefone
radioaparate

kupite poceni v novi
elektrotehnični trgovini

Karol Florjančič
Maribor, Glavni trg 23

Oglašujte!

Vpokojenec

ako želite svoj lastni dom v jako lepem mirnem in zdravem kraju, obrnite se po informacije na Miroslav Koželj, Maribor 5, Aljaževa 9. 3893

Zopetna otvoritev Grajske kleti

Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem kupil »Grajsko klet« ter isto temeljito renoviral.

Otvorim jo 1. decembra!

Kot dolgoletni strokovnjak si bom prizadeval, da ustrežem vsem željam mariborske publike. Točil bom le prvovrstna dalmatinska in domača vina. Za izborna kuhinja jamčim. Sprejemal bom abonente na hrano. Specialitete bodo vsekakor sveže morske ribe, ki bodo pripravljene na razne načine

Za obilen obisk se priporoča

Grga Bašletič, restavrater

Opremljeno sobo

oddam. Aleksandrova cesta 14/II. 3965

Kavarna »Plzenski dvor«!

Bela kava in kruh z maslom ali orehove rezine 5 Din. Čaj z rumom in keksi 5 Din. Punč 6 Din. Kuhano vino 1/2 l. 2 Din. Dnevno koncert. Se priporočata Alojz in Antonija Senica. 3849

Nemščino

govoriti in pisati se vsakdo hitro nauči po moji metodi. Kovač, Maribor, Krekova ulica 6. 3960

Pouk v strojeplju,

stenografiji, knjigovodstvu, korespondenci, nemščini itd. M. Kovač, Maribor, Krekova ul. 6. 3961

Zimski plašč

za velikega močnega gospoda na prodaj. Krekova ulica 14/9. 3921

Snažno opremljeno sobo

oddam boljšemu gospodu. Krekova ulica 14/9. 3922

Na stanovanje in hrano

sprejemem dva boljša delavca. Frankopanova ulica 15, dvorišče, levo. 3951